

УДК 65.011:004.9

Манжула С. П.¹, Прус В. В.²

¹ канд. екон. наук, старший викладач;

² студент 42 групи ФФБС;

Одеський національний економічний університет, м. Одеса, Україна.

РОЛЬ ERP-СИСТЕМ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТА АНТИКРИЗОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Сучасний стан економіки України характеризується високим рівнем невизначеності, що зумовлено воєнним станом, дестабілізацією логістичних ланцюгів та значними фінансовими ризиками. За таких умов традиційні методи управління часто виявляються неефективними, що призводить до зниження фінансової стабільності або навіть банкрутства бізнес-суб'єктів. Політична та економічна ситуація в Україні спричинила зростання ймовірності кризових явищ на підприємствах.

Криза на підприємстві проявляється через низку симптомів, які необхідно вчасно ідентифікувати для збереження життєдіяльності суб'єкта господарювання (рис. 1).

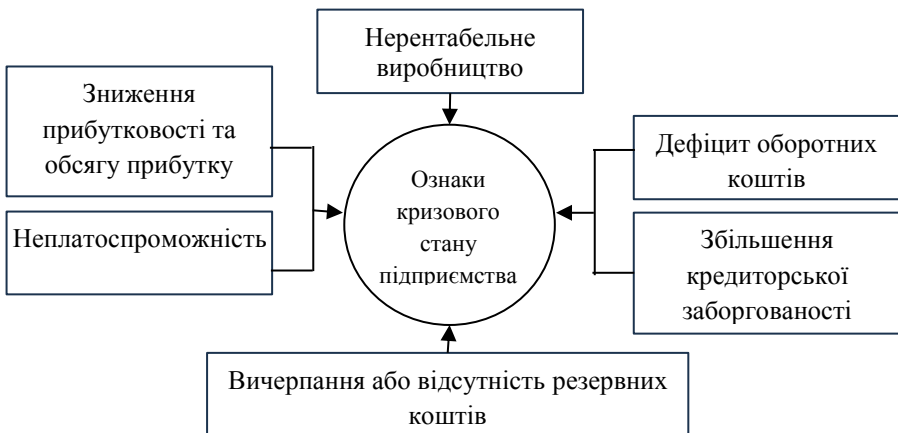

Рис. 1. Ознаки кризового стану підприємства

Джерело: складено автором на основі [1., 293 с.]

Рішенням для подолання означених кризових станів ми вважаємо впровадження функціональних модулів ERP-систем, які забезпечують точкову протидію кожному деструктивному фактору [2;3], як зазначено нижче.

1. Використання модулів контролінгу забезпечує розрахунок повної собівартості одиниці продукції в реальному часі. Це дозволяє менеджменту оперативної ідентифікувати збиткові центри витрат та приймати обґрунтовані

рішення щодо перегляду технологічних процесів або асортиментної політики.

2. Автоматизація управління ланцюгами постачання мінімізує обсяги надлишкових складських запасів. Шляхом точного планування закупівель «заморожений» капітал вивільняється та спрямовується на фінансування операційної діяльності, що підвищує ліквідність підприємства.

3. Інструмент «Платіжний календар» дозволяє контролювати графіки виплат контрагентам. Автоматичне сповіщення про наближення дедлайнів запобігає виникненню прострочених боргів та мінімізує ризики штрафних санкцій й втрати ділової репутації.

4. ERP-система забезпечує централізований розподіл фінансових ресурсів та автоматичне відрахування у резервні фонди згідно з налаштованими алгоритмами ризик-менеджменту. Це гарантує наявність «фінансової подушки» для покриття непередбачуваних втрат.

5. Аналітичні сервіси Business Intelligence (BI) здійснюють глибокий аналіз маржинальності за кожним клієнтом чи ринком. Це надає можливість впроваджувати гнучке ціноутворення та оптимізувати комерційні витрати, стабілізуючи загальний фінансовий результат.

6. Моделювання грошових потоків дозволяє прогнозувати касові розриви ще до моменту їх настання. Завдяки цьому підприємство отримує часовий лаг для реструктуризації активів або залучення зовнішнього фінансування, забезпечуючи безперервність діяльності.

Отже, ефективність ERP-систем базується на реалізації принципу випередження, де саме цифровізація та аналітика виступають фундаментом для адаптації стратегії підприємства ще до моменту входу у фазу кризи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Mykhalchenko H., Zhuravlova I., Zhalinska I., Saienko V., Ovander N. Digital tools for anti-crisis management of enterprises: the Ukrainian case. Amazonia Investiga. 2023. Vol. 12, no. 64. P. 291–299. DOI: <https://doi.org/10.34069/AI/2023.64.04.30>

2. Мулик Т. О. Розвиток та вдосконалення обліково-аналітичного забезпечення антикризового управління підприємством. Challenges of post-war economy: management, finance and innovative development : monograph / ed. by V. Khalatur. Riga, Latvia: Baltija Publishing, 2023. С. 198–224. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-297-5-8>

3. Жураковська А. В., Лукашова Д. Р., Павлов Р. А. Виклики та специфіка забезпечення економічної безпеки підприємства в кризових умовах. Економіка та суспільство. 2024. Вип. 68. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-68-100>